

Handläggare: Anders Anagrius
Telefon: 508 03 427

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss av rapport om stadens flyktingmottagande

Förslag till beslut

Stadsdelnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna detta utlåtande.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Bakgrund

Stadsrevisionen har granskat stadens flyktingmottagande i syfte att bedöma om stadsdelnämndernas styrning, uppföljning och kontroll av flyktingmottagandet är tillräckligt. Kommunstyrelsens övergripande ansvar berörs också. Det fyra stadsdelar med högst antal flyktingar har ingått i granskningen: Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby samt Skärholmen. Revisionsrapporten bifogas.

Förvaltningens synpunkter

Revisionsrapporten ger en noggrann och detaljerad beskrivning av flyktingmottagandet i Stockholm.

Rapporten konstaterar att staden närmast tredubblat sitt flyktingmottagande 2006 jämfört med 2005 och att ökningen i huvudsak orsakats av den tillfälliga asyllagstiftningen fr.o.m.

2005-11-15 t.o.m. 2006-03-31. Det är sant att det stora inflödet första halvåret 2006 hade sin grund i den tillfälliga lagstiftningen men det fortsatt höga inflödet hela 2006 och fortfarande har naturligtvis sin grund i den svåra politiska, sociala och ekonomiska situation som råder i framför allt Irak och Somalia. De personer som nu kommer till stadsdelen har ofta varit endast kort tid i landet och beviljas permanent uppehållstillstånd efter endast någon eller några månader eftersom de inte kan skickas tillbaka till Irak eller Somalia.

Rapporten säger att den preliminära prognosen för antalet flyktingar till Stockholm för 2007 är 2000 personer. Spånga-Tensta har mellan 1/1-2007 – 17/4 tagit emot 182 nya flyktingar. En extrapolering av den siffran resulterar i att stadsdelen skulle få drygt 600 nya flyktingar 2007 och när det är väl känt att ca.15 % av flyktingarna i Stockholm tas emot här innebär det drygt 4000 personer till Stockholm 2007. De här siffrorna är naturligtvis prognoser men inte orealistiska.

I Rapporten påpekas att intentionerna i lagen om introduktionsersättning inte uppfylls; att introduktionen ska uppfattas som ett särskilt åtagande och inte förknippas med övrig socialtjänst. Revisionskontoret menar att detta har sin grund i hur stadens egna riktlinjer utformats då de tar sin utgångspunkt från reglerna om ekonomiskt bistånd i socialtjänstlagen. Ändras riktlinjerna finns bättre förutsättningar att leva upp till lagstiftarens intentioner.

Rapporten kritiserar att flyktingarnas Introduktionsplaner inte alltid är aktuella och undertecknade. Det är en riktig iakttagelse och förvaltningen tar till sig den kritiken. Samtidigt är viktigt att förstå att det är mycket svårt att förankra introduktionsplaner som ett viktigt dokument hos flyktingen. De flesta av dagens flyktingar kommer från Irak och Somalia – samhällen som naturligtvis på många sätt är mycket olik vårt samhälle. Att med ett ömsesidigt, skriftligt avtal planera sin närmaste framtid här är för de flesta ganska främmande. Men, de skriftliga undertecknade planerna är också grund för det statliga schablonbidraget och de skall finnas.

Rapporten talar om att stadsdelarna brister i att uppmärksamma barn och ungdomars situation vid introduktionen. Det är lite svårt att förstå vad revisionen menar förutom att vi skall upprätta introduktionsplaner för barn och ungdomar.

Förvaltningen hävdar att den viktigaste uppgiften är att se till att barn och ungdomar så snabbt som möjligt kommer till de platser där de skall vara största delen av dagen, nämligen förskolan, grundskolan eller gymnasiet. Förvaltningens handläggare talar naturligtvis med föräldrarna och är lyhörda för var föräldrarna berättar samt frågar hur det går för barnen och hur de mår. Utgångspunkter måste vara att föräldrar och att ansvarig personal i förskolan, grundskolan och gymnasiet berättar för flyktingmottagningen om det inte fungerar bra. Förvaltningen samarbetar också med barn och ungdomspsykiatriens olika delar för att nyttja den specialistkompetens om barn och ungdomar som de har. När barn och ungdomar kommer direkt till Sverige från annat land genom familjeanknytning anmäls barnen till hälsosamtal och får snarast möjligt börja skolan.

Rapporten nämner att samarbetet med arbetsförmedlingen är dåligt och att nästan ingen flykting verkar ha fått praktik eller arbete inom sitt yrkesområde.

Rapporten nämner att staden tar på sig allt fler av de matchningsaktiviteter och åtgärder som egentligen åligger arbetsförmedlingen. Det är ett riktigt notering; det förefaller som om arbetsförmedlingen inte klarar av att bistå den här gruppen – nyanlända invandrare/flyktingar med låg utbildning. Rapporten säger att de flesta som får arbete får det genom åtgärder från stadsdelsnämnden. Det är säkert så att flera får arbetet genom stadsdelförvaltningens insatser men att flertalet ändå får arbete och praktik genom egna kontakter; landsmän, kompisar.

Rapporten säger att frågan om flyktingarnas boendeförhållanden är komplex och inte omfattas av granskningen samtidigt som man säger att boendet är ett av de största problemen som staden står inför när det gäller flyktingmottagandet. Revisorerna framhåller vikten av att kommunstyrelsen agerar kraftfullt i denna fråga med syfte att i samråd med statliga myndigheter hitta lösningar. Förvaltningen instämmer och menar att staden måste ställa större krav på staten. Det finns flera olika förslag till konkreta åtgärder; att staten mer styr de asylsökande, att tiden förlängs innan flyktingen blir utskrivna från Migrationsverket efter att fått permanent uppehållstillstånd beviljat, att staten hjälper kommunerna när stora barnfamiljer kommer som anknytning. Det kan ibland uppfattas som om de styrande i staden och i staten inte riktigt förstår hur boendesituationen ser ut för många flyktingar. I Tensta har dessutom Svenska Bostäder, som är en stor fastighetsägare här, just påbörjat ett projekt där man kommer att granska andrahandsuthyrningar som inte är godkända och där förstahandshyresgästen som inte bott i bostaden på lång tid kommer att sägas upp från kontraktet. Vad det innebär för många av våra flyktingar som bor i andra hand vet vi inte exakt men risken ökar för att de blir helt bostadslösa.

Alla stadsdelsnämnder bör organisera en samhällsinformation säger rapporten. I stadsdelen ges ingen organiserad samhällsinformation i grupper. En planering för att få igång sådana grupper har inletts. Erfarenheten genom åren visar dock att det är pedagogiskt mycket svårt att få nyanlända flyktingar att ta till sig och komma ihåg intensiv gruppinformation om samhället. Därför har förvaltningen mer satsat på att träffa flyktingarna individuellt och ofta, särskilt i början. I stadsdelen finns också ett väl fungerande medborgarkontor dit flyktingarna kan hänvisas. Om man är motiverad att ta reda på något specifikt som man inte vet är sannolikheten större att man kommer ihåg och tar till sig informationen.

Revisionskontoret påtalar att stadsdelsnämnderna bör formulera både långsiktiga och kortsiktiga individuella mål. Förvaltningen instämmer i detta.

Rapporten säger att Kommunstyrelsen inte fullt ut kan redovisa hur statsbidraget används. Det är bra att rapporten tar upp det. Endast 30 % av det statliga schablonbidraget går till stadsdelsnämnderna. Bara i Spånga-Tensta betalas nu ca.2 miljoner kronor varje månad i

Introduktionsersättning, som ju naturligtvis måste vara den största kostnaden i flyktingmottagandet. Kompensation som motsvarar detta erhålls inte från staden centralt. Därutöver når endast 5 % av ersättningen för särskilda kostnader (54 milj. År 2006) de stadsdelsnämnder som haft kostnaderna. Ett rimligt förhållande är att ersättningar går dit där kostnaden är.

Rapporten konstaterar att det finns brister i dokumentationen i Flykt, att det finns brister i handläggningen och utbetalningen av introduktionsersättningen. Det finns också brister i introduktionen av ny personal. Kritiken är korrekt och ska rättas till. Som förklaring kan endast sägas att om antalet klienter ökar från 30 till 530 på ett och ett halvt år och om personalen som en konsekvens av det ökar från 1 till 10 på drygt ett år uppstår problem av det här slaget.

I media och hos vissa politiker har den här rapporten tolkats som om flyktingmottagandet i Stockholm fungerar dåligt. Det är fel. Flyktingmottagandet i Stockholm fungerar – trots stora påfrestningar relativt bra, men kan göras bättre. Att nästan 30 % av flyktingarna avslutas som självförsörjande är mycket bra sett över tid. Då flyktingmottagandet organiserades centralt i staden uppgick motsvarande siffra inte ens till 10 %. Dagens höga siffror beror naturligtvis i första hand på den goda konjunkturen men kanske också i någon mån på det engagerade arbete som stadens flyktingsekreterare och bidragshandläggare utför.

SLUT